

O czym trzeba pamiętać w komunikacji z organami podatkowymi i jak nie stać się uczestnikiem karuzeli podatkowej

PRELEGENT MAREK ZIELIŃSKI

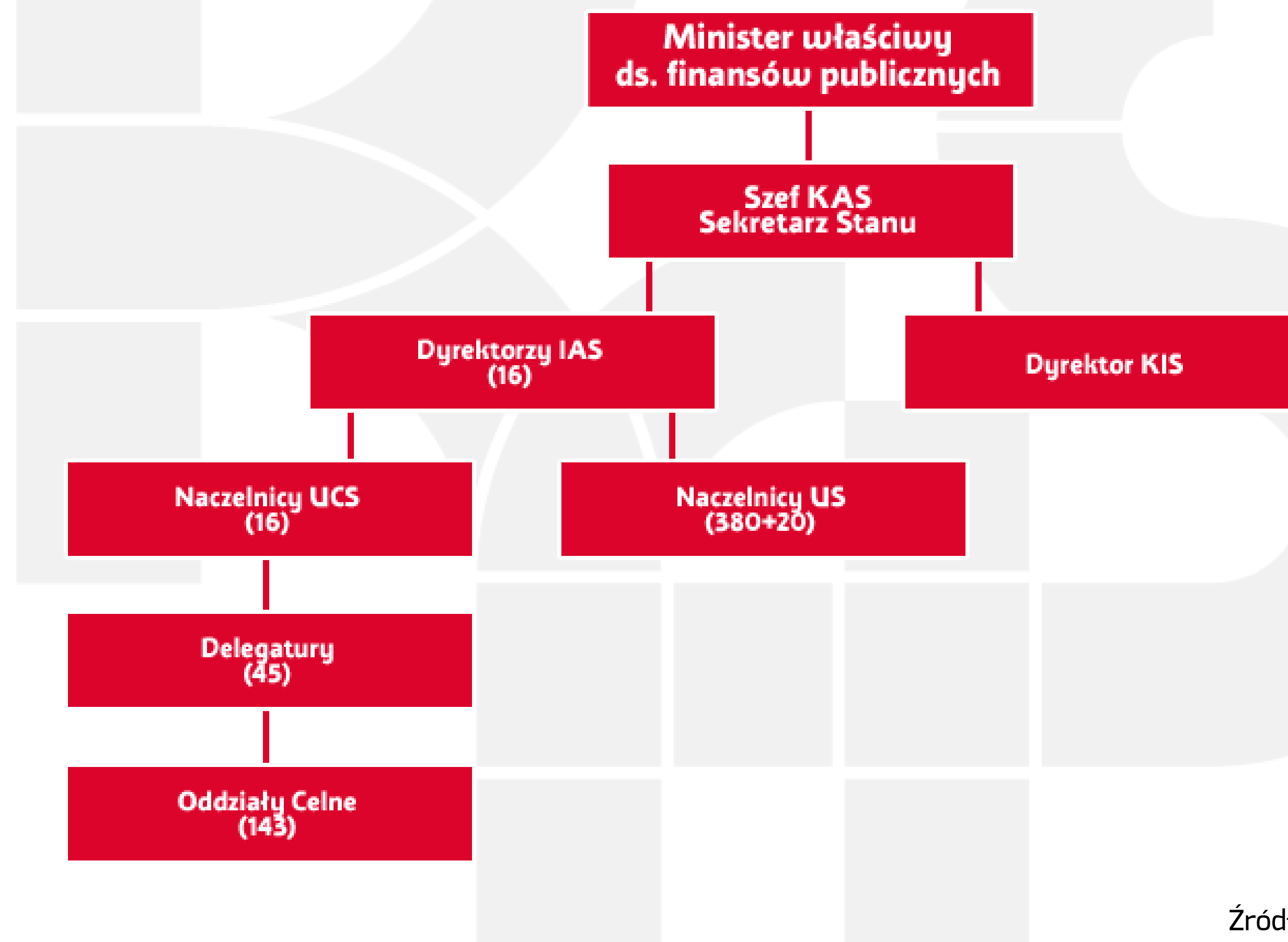
- Prezes Krajowego Instytutu Kontroli Biznesowej
- Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
- Wieloletni pracownik kontroli skarbowej, były dyrektor UKS
- Ekspert do spraw kontroli biznesowej
- Prowadzi szkolenia, wykłady i seminaria w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie na temat zorganizowanej przestępczości podatkowej ze szczególnym uwzględnieniem podatku VAT i akcyzy

JEDNOSTKI KAS ICH ZAKRES KOMPETENCYJNY

Krajowa Administracja Skarbowa - Struktura

KIEDY FISKUS ZAPUKA DO TWYCH DRZWI TWOJEJ FIRMY ?

- Czynności sprawdzające
- Kontrola podatkowa
- Kontrola celno-skarbowa
- Postępowanie karne skarbowe

Tylko w roku 2016 Naczelny Sąd Administracyjny wydał ponad **2500 wyroków** na temat braku należytej staranności i dobrej wiary podatnika.

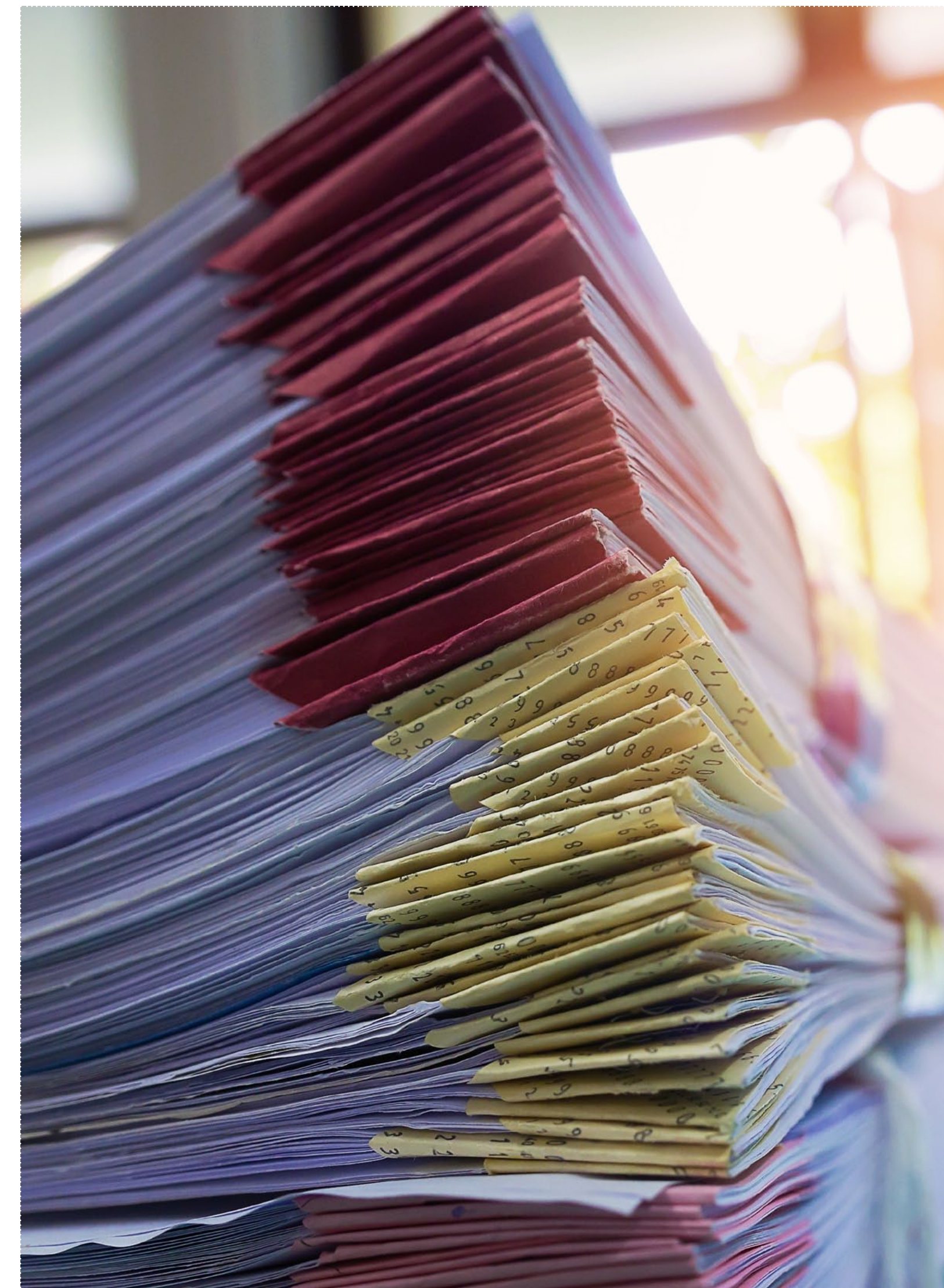
Od 2017 roku KAS wszczął ponad **2000 Kontroli podatkowych**.

TEORIA I PRAKTYKA

Zgodnie z utrwalonym poglądem w orzecznictwie TSUE i polskim, to na organie podatkowym ciąży obowiązek dowodowy, na podstawie obiektywnych przesłanek, że podatnik miał wiedzę lub powinien ją posiadać, iż dana transakcja będąca podstawą prawa do odliczenia VAT wiązała się z przestępstwem popełnionym przez wystawcę faktury lub inny podmiot działający na wcześniejszym etapie obrotu.

CIĘŻAR DOWODU

- Organy podatkowe **muszą przestrzegać prawa** prowadząc postępowanie. Fiskus podczas kontroli bada świadomość udziału podatnika w oszustwie podatkowym i ocenia jego należytą staranność.
- Udział podatnika (przedsiębiorcy) w łańcuchu dostaw towarem pochodzącym z tzw. karuzeli podatkowej lub zakup towaru od kontrahenta, który nie zapłaci podatku VAT powoduje, że Fiskus **odmawia mu prawa do odliczenia podatku naliczonego VAT** zawartego w fakturach zakupu towarów i usług - art. 88 ust 3a pkt 4, ustawy o VAT.
- Organy podatkowe definiują to **brakiem należytej staranności** podatnika i fikcyjność transakcji (puste faktury).
- Wynikiem takiego postępowania jest płatność przez Podatnika podatku VAT „za kontrahenta” – **odpowiedzialność solidarna.**

PROCEDURA POSTĘPOWANIA PODATKOWEGO

Czy decyzja z wymiarem podatkowym
to wyrocznia?

ISTOTA POJĘĆ

Dobra wiara

- celem działania podatnika nie było oszustwo podatkowe

Należyta staranność

- zwykła kupiecka, zwyczajowo przyjęta staranność, związana z uzyskaniem przekonania, że towar nie jest nabywany od oszusta; należy poszukiwać minimalnego, zwyczajowo przyjętego w biznesie, poziomu staranności - wyznacznikiem powinien być kanon rzetelności kupieckiej i dana praktyka rynkowa; nie można oczekiwać więcej niż zwykłego, racjonalnego działania weryfikacyjnego;

SKUTKI UDZIAŁU W „KARUZELI PODATKOWEJ” Czy można uniknąć strat finansowych?

Odpowiedzialność karna skarbową - art. 56 KKS – wysoka kara grzywny oraz kara pozbawienia wolności albo obie kary łącznie.

- Podanie nieprawdy w deklaracji VAT złożonej do Urzędu Skarbowego, co do wielkości podatku VAT do zapłaty lub do zwrotu na rachunek podatnika, w przypadku kiedy w wyniku kontroli Fiskus uzna, że podatnik zakupił towar od tzw. znikającego podatnika lub też towar pochodził z udziału w tzw. karuzeli podatkowej lub z fikcyjnej transakcji Fiskus odmawia podatnikowi prawa do odliczenia podatku naliczonego VAT zawartego w cenie zakupu towaru lub usług (oszustwo podatkowe).

SKUTKI UDZIAŁU W „KARUZELI PODATKOWEJ” Czy można uniknąć odpowiedzialności karnej?

Odpowiedzialność karna – art. 270a KK i 277a KK (kara pozbawienia wolności do 8 lat lub „zbrodnia VAT” - kara do 25 lat pozbawienia wolności w sytuacji uszczuplenia kwoty VAT ponad 10 mln zł.

- Organy ścigania oraz Krajowa Administracja Skarbowa prowadzą postępowania karne, w tym karne skarbowe, o podanie nieprawdy w deklaracji VAT - zaniżenie podatku do wpłaty lub jego zwrot (posłużenie się fikcyjnymi lub nierzetelnymi fakturami).

WYROK NSA Z DNIA 7 GRUDNIA 2016 R. SYGN. AKT II FSK 3205/14

Przedsiębiorca powinien dochować należytej staranności przy doborze partnera umowy handlowej, zwłaszcza w przypadku transakcji o dużych wartościach. Skutki niedochowania tejże staranności nie mogą być przenoszone na Skarb Państwa.

W związku z tym, podatnikowi dokonującemu takich transakcji, przysługuje prawo do odliczenia naliczonego podatku VAT, niezależnie od tego, że w łańcuchu dostaw, którego część stanowią owe transakcje, o czym podatnik ten nie wie lub nie może wiedzieć, inna transakcja, wcześniejsza lub późniejsza w stosunku do tej, która została dokonana przez niego, stanowi oszustwo w podatku VAT.

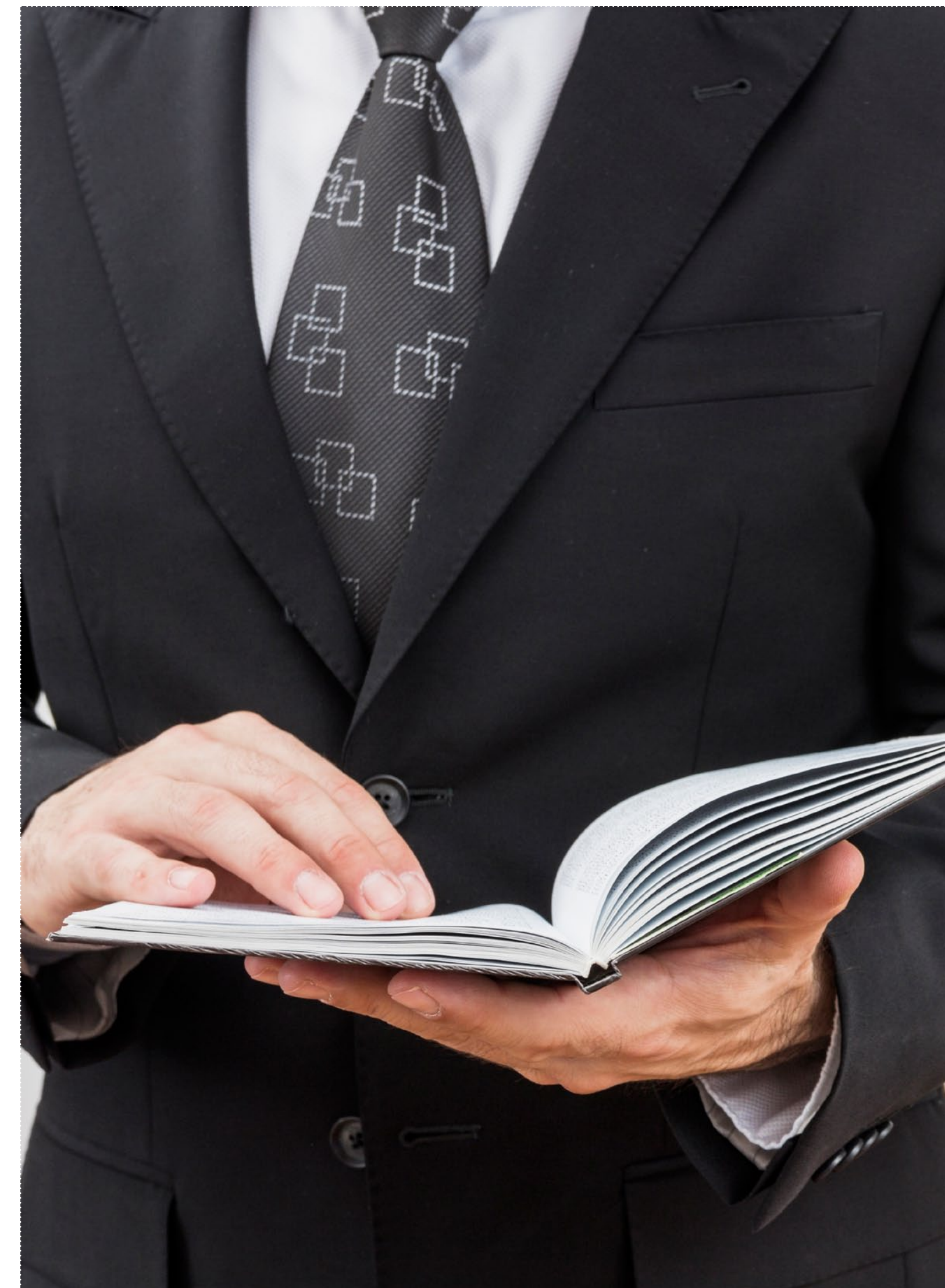

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ

- **Konstrukcja oszustwa podatkowego** nie polega wyłącznie na uzyskaniu zwrotu nadwyżki podatku naliczonego nad należnym na rachunek bankowy.
- Oszustwo podatkowe to również, dokonywanie obrotu towarem z kontrahentem, który nie rozlicza się z fiskusem z pobranego VAT – „znikający podatnik”, „słup”, na każdym etapie transakcji, **nawet przed Twoim dostawcą.**

SPRAWDŹ KONTRAHENTA ZANIM FISKUS ZROBI TO ZA CIEBIE !

OBOWIĄZKI WYNIKAJĄCE Z AKTÓW PRAWNYCH KAŻDEGO PODATNIKA ZWIĄZANIE Z NALEŻYTĄ STARANNOŚCIĄ

- **DYREKTYWA RADY 2010/45/UE** z dnia 13 lipca 2010 roku zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do przepisów dotyczących fakturowania- art. 233;
- **Ustawa z dnia 11.03.2004 r.** o podatku od towarów i usług- art. 106m;
- **Ustawa z dnia 29.10.1994 r.** o rachunkowości (Dz.U. 1994 nr 121 poz. 591 z późn. zm.) – art. 49b ust. 2 pkt. 4 „opis procedur należytej staranności – jeżeli jednostka je stosuje w ramach polityk, o których mowa w pkt 3;”
- **Ustawa z dnia 16.04.1993 r.** o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. 1993 Nr 47 poz. 211 z późn. zm.) – art. 11 ust. 2 „ ... o ile uprawniony do korzystania z informacji lub rozporządzania nimi podjął, przy zachowaniu należytej staranności, działania w celu utrzymania ich w poufności...”, ust. 5 i ust. 6 oraz art. 18.

KONTROLA BIZNESOWA

- Jest to proces stworzony, wdrożony i aktualizowany przez osoby odpowiedzialne (zarządy, właścicieli) za pośrednictwem którego podatnik potwierdza, że dołożył należytej staranności i wymogi prawne są przestrzegane.
- **KONTROLA BIZNESOWA** ma na celu upewnienie się i przekonanie fiskusa, że transakcje w których Podatnik uczestniczy, **NIE WIAŻĄ SIĘ Z PRZESTĘPSTWEM W ZAKRESIE VAT LUB INNYM I NIEPRAWIDŁOŚCIAMI W PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.**
- **NALEŻYTA STARANNOŚĆ** jest warunkiem utrzymania prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego zawartego w fakturach zakupu.

SYSTEM KONTROLI BIZNESOWEJ (SKB) JAKO NARZĘDZIE OGRANICZENIA RYZYKA

SKB został opracowany przez zespół ekspertów z KIKB na podstawie wytycznych i zaleceń Ministerstwa Finansów oraz Komisji Europejskiej (DG TAXUD) i ma stanowić pomoc dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, że nie uczestniczą w transakcjach karuzelowych w sposób świadomy.

„Procedury Kontroli Biznesowej dobrane do skali, rodzaju, zakresu działania przedsiębiorstwa (racjonalne) chronić będą przedsiębiorstwo w 80% przed wplątaniem w oszustwo VAT. Jednak to 20% związane z tym czy wdrożone procedury będą rzeczywiście przestrzegane (stosowane), decydować będzie o skuteczności systemu kontroli biznesowej”.

Adam Bącal NSA, Wrocław 25.05.2018r.

**SYSTEM
KONTROLI
BIZNESOWEJ**

SYSTEM KONTROLI BIZNESOWEJ - KORZYŚCI

- **ogranicza ryzyko podatkowe** związane z kontrahentem i **chroni przed wplątaniem** w oszustwo podatkowe
- **ogranicza odpowiedzialność** osób, które nie były zaangażowane w rozliczenia podatkowe kwestionowane przez organy,
- **ogranicza nałożenie sankcji VAT,**
- **wzmacnia prawo podatnika** do odliczenia VAT i przyspiesza jego zwrot poprzez uporządkowany proces kontrolny,
- **ogranicza ryzyko ekonomiczne związane z działalnością przedsiębiorstwa.**

**SYSTEM
KONTROLI
BIZNESOWEJ**

METODYKA NALEŻYTEJ STARANNOŚCI W KONFRONTACJI Z KONTROLĄ BIZNESOWĄ

Sama metodyka oceny dochowywania należytej staranności bez kontroli biznesowej **nie wystarcza?**

Z założeń metodyki wynika, że:

- Jest dokumentem dedykowanym przede wszystkim organom KAS przy ocenie ryzyka niedochowania przez podatnika należytej staranności.
- Nie chroni tych, którzy wiedzieli lub powinni wiedzieć, że uczestniczyli w oszustwie podatkowym.
- Metodyka nie ma cech interpretacji ogólnej/ objaśnień itp. instrukcji podatkowej.

NALEŻYTA STARANNOŚĆ - CZY POZA VAT TEŻ?

- Zgodnie z treścią rządowego projektu zmian ustaw o podatkach dochodowych od 2019 r. wchodzi szereg zmian.
- Pojęcie należytej staranności dotyczyć również będzie podatku u źródła.

KRAJOWY INSTYTUT KONTROLI BIZNESOWEJ

Jesteśmy instytucją otoczenia biznesu, specjalizującą się w ochronie podatkowej i ekonomicznej dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Cele strategiczne:

- **Ochrona podatkowa MŚP przed negatywnymi skutkami związanymi z nieuczciwym kontrahentem**
- **Należyta staranność kupiecka i bezpieczeństwo ekonomiczne przeprowadzanych transakcji**

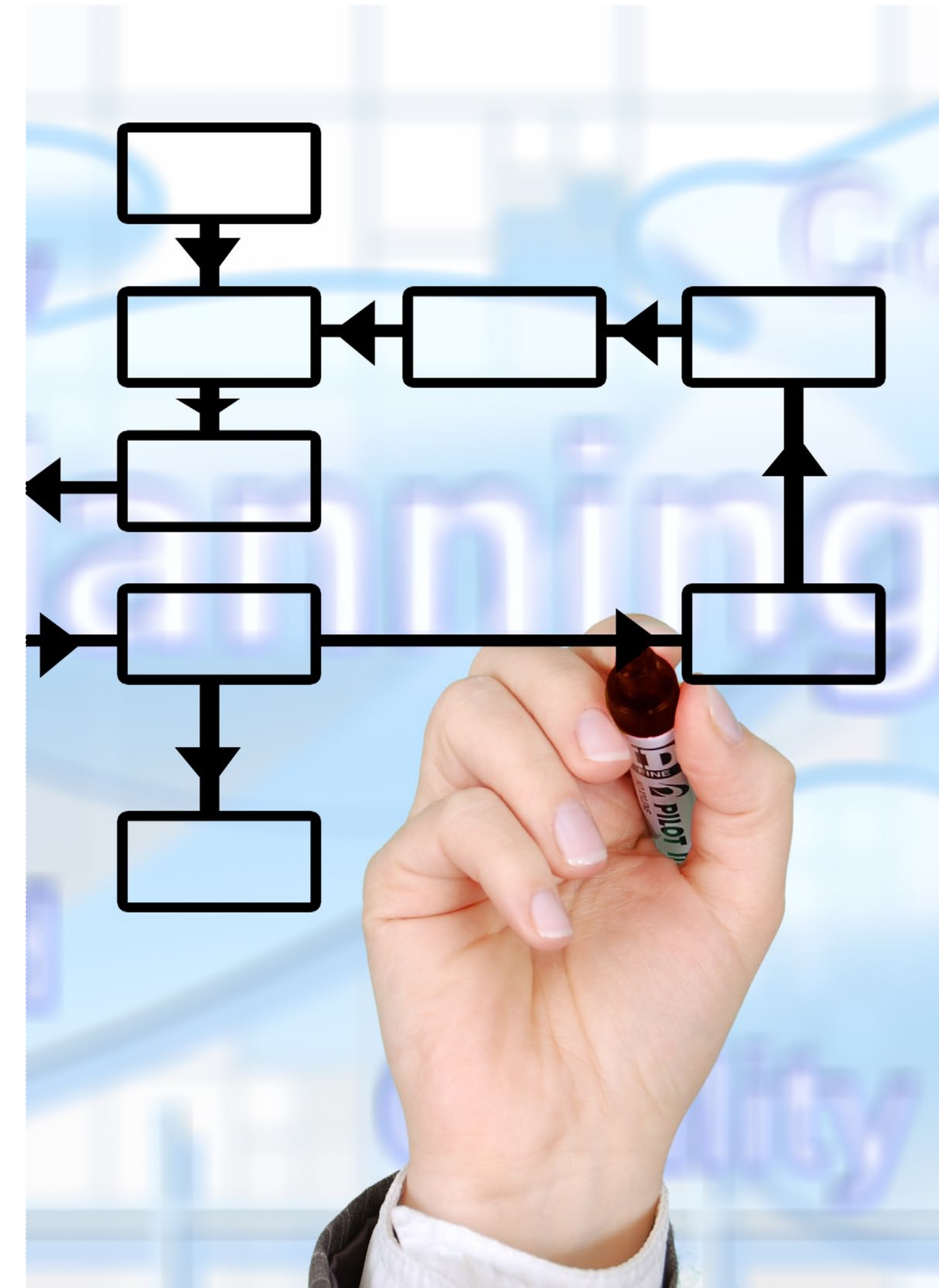

PEŁNA OBSŁUGA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W KLUCZOWYCH OBSZARACH

System Kontroli Biznesowej

To procedury wewnętrzne, które tworzą należytą staranność kupiecką oraz zapewniają Weryfikację i monitoring kontrahenta w wyniku czego podatnik ogranicza ryzyko podatkowe i straty związane z nieuczciwym kontrahentem a także ogranicza swoją odpowiedzialność osobistą (KKS, KK, OC).

PEŁNA OBSŁUGA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W KLUCZOWYCH OBSZARACH

Audyt EX POST

- Funkcją audytu jest **ustalenie stanu faktycznego** związanego z danym zdarzeniem gospodarczym udokumentowanym fakturą VAT, pomiędzy klientem a jego kontrahentem, którego rzeczywisty charakter – jest kwestionowany przez organ podatkowy (KAS) oraz ustalenie stopnia należytej staranności kupieckiej w kontaktach handlowych z kontrahentem uznanym przez organy podatkowe i ścigania za nieuczciwego.
- **Raport z audytu EX POST** ma potwierdzić należyłą staranność podatnika oraz; autentyczność, rzetelność i integralność faktur VAT, a tym samym prawo tego podatnika do odliczenia podatku VAT zawartego w cenie zakupu towarów i usług.

PEŁNA OBSŁUGA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W KLUCZOWYCH OBSZARACH

Reprezentacja przed organami podatkowymi, sądami administracyjnymi oraz organami ścigania

Nasi specjaliści posiadają wiedzę praktyczną z wielu dziedzin prawa podatkowego, administracyjnego, karnego skarbowego czy karnego, co zapewnia i umożliwia skuteczną reprezentację podatnika w toczących się postępowaniach podatkowych czy karnych.

PEŁNA OBSŁUGA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W KLUCZOWYCH OBSZARACH

Szkolenia i Edukacja

Dedykowane specjalistom, radcom prawnym, adwokatom, a także organom podatkowym oraz wysokiej kadrze kierowniczej przedsiębiorstw czy ich właścicielom.

Organizowane Konferencje i seminaria na temat; należytej staranności kupieckiej, reguł bezpiecznej transakcji, postępowań w trybie przetargowym.

Dziękuję za uwagę